

Uppföljning av kris- och katastrofberedskap

Region Gävleborg

Linus Owman

Louisa Rabaeus

December 2019

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
1.1.	Bakgrund	4
1.2.	Revisionsfråga	4
1.3.	Kontrollmål	4
1.4.	Avgränsning	4
1.5.	Metod	4
2.	Iakttagelser och bedömningar	5
2.1.	Kontrollmål 1: Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofledning/ beredskap?	5
2.1.1.	Iakttagelser	5
2.1.2.	Bedömning	6
2.2.	Kontrollmål 2: Har regionen en ändamålsenlig dokumentation som är uppdaterad och ger effektiv vägledning?	7
2.2.1.	Iakttagelser	7
2.2.2.	Bedömning	7
2.3.	Kontrollmål 3: Arbetar regionen systematiskt med krisberedskap genom utbildnings- och övningsinsatser?	8
2.3.1.	Iakttagelser	8
2.3.2.	Bedömning	9
2.4.	Kontrollmål 4: Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB riktlinjer och är dokumentet känt i organisationen?	9
2.4.1.	Iakttagelser	9
2.4.2.	Bedömning	9
2.5.	Kontrollmål 5: Vidtas åtgärder för att säkerställa sjukhusens (inkl. krigssjukhusets) drift i olika försörjningssystem för att stärka robusthet, framförallt inom vattenförsörjning?	10
2.5.1.	Iakttagelser	10
2.5.2.	Bedömning	11
2.6.	Kontrollmål 6: Arbetar regionen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?	11
2.6.1.	Iakttagelser	11
2.6.2.	Bedömning	12
3.	Rekommendationer	13
4.	Bilagor	Error! Bookmark not defined.

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC genomfört en uppföljande granskning avseende kris- och katastrofberedskap i Region Gävleborg.

Granskningens revisionsfråga var om regionstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder i syfte att hantera de brister som framkommit i tidigare genomförda granskningar.

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen till övervägande del uppfyllt att höja sin förmåga med avseende på tidigare identifierade brister i granskningen från 2018.

- Vi ser positivt på omorganiseringen som gett säkerhets- och beredskapsavdelningen större genomslagskraft och legitimitet.
- Regionen har ingen Kommunikatör i beredskap.
- Krisledningsnämnden har inte genomgått utbildning och övning i sina roller.
- Det har pågått ett stort arbete med att ta fram och uppdatera dokumentation, framförallt efter skogsbränderna då det vid tillfället saknades handlingsplaner och hanteringsstöd.
- Regionen har använt statliga medel för att anställa fler inom krisberedskapen, vilket vi ser som väldigt positivt.
- Det är positivt att statliga medel har avsatts för att utbilda personal samt att detta dokumenteras. Detta ger ett ändamålsenligt och systematiskt arbete.
- Det har inte genomförts övningar i någon stor utsträckning. Vi ser positivt på att regionen kommer att delta i Totalförsvarsövningen 2020 samt att det ska genomföras regionala övningar i början på 2020.

	Kontrollmål	Bedömning
1	Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofledning/beredskap?	Till övervägande del uppfyllt
2	Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB: s riktlinjer och är dokumentet känt i organisationen?	Till övervägande del uppfyllt
3	Har regionen en ändamålsenlig dokumentation som är uppdaterad och ger effektiv vägledning?	I begränsad utsträckning uppfyllt
4	Arbetar regionen systematiskt med krisberedskap genom utbildnings- och övningsinsatser?	Till övervägande del uppfyllt
5	Vidtas åtgärder för att säkerställa sjukhusens (inkl. krigssjukhusets) drift i olika försörjningssystem för att stärka robusthet, framförallt inom vattenförsörjning?	Till övervägande del uppfyllt
6	Arbetar regionen ändamålsenligt med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?	Till övervägande del uppfyllt

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställ att de nya och uppdaterade dokumenten färdigställs och implementeras i organisationen.
- Utred möjligheterna att införa en Kommunikatör i Beredskap samt att *Länsplanen* harmonierar med gällande organisation.
- Säkerställ kännedom om RSA:n i organisationen.
- Säkerställ att kriskommunikation involveras i arbetet med samverkan.
- Dokumentera en övningsplan, och säkerställ att regelbundna övningar genomförs samt att en stor del av organisationen involveras.
- Utbilda och öva krisledningsnämnden.
- Se över krisledningsplatsen och säkerställ att denna är ändamålsenlig.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommuner och regioner har en viktig roll i samhällets krisberedskap. Ju bättre kommunerna och regionerna är på att hantera kriser, desto bättre blir hela samhället på att hantera kriser. En viktig grund för kommuner och regioners krisberedskap är de uppgifter som framgår av lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Lagen syftar till att kommuner och regioner skall minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred.

Region Gävleborgs uppgift är att ge medborgarna service inom flera områden. Region Gävleborg har även ansvar för den katastrofmedicinska beredskapen utifrån hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Socialstyrelsens föreskrifter. Enligt reglemente för regionstyrelsen (2015-11-23) ansvarar regionstyrelsen för regionens uppgifter enligt LEH samt de uppgifter som åligger en krisledningsnämnd. Därutöver skall, enligt regionens krisplan, respektive förvaltning/nämnd ha en förmåga att hantera allvarliga händelser inom sitt eget verksamhetsområde utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys.

1.2. Revisionsfråga

Hur har regionen arbetat för att höja sin förmåga med avseende på tidigare identifierade brister, och med bakgrund av arbetet med skogsbränderna 2018?

1.3. Kontrollmål

1. Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofledning/beredskap?
2. Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB:s riktlinjer och är dokumentet känt i organisationen?
3. Har regionen en ändamålsenlig dokumentation som är uppdaterad och ger effektiv vägledning?
4. Arbetar regionen systematiskt med krisberedskap genom utbildnings- och övningsinsatser?
5. Arbetar regionen ändamålsenligt med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?
6. Vidtas åtgärder för att säkerställa sjukhusens (inkl. krigssjukhusets) drift i olika försörjningssystem för att stärka robusthet, framförallt inom vattenförsörjning?

1.4. Avgränsning

Kris- och katastrofmedicinsk beredskap i Region Gävleborg.

1.5. Metod

Genomgång av beslut och styrande dokument samt intervjuer och avstämningar med verksamhetsföreträdare som bedömts vara aktuella inom ramen för granskningen. Intervjuer har hållits med

- Regiondirektör
- Säkerhets- och beredskapschef och samordnare
- Kommunikationsdirektör
- Kommunikatör
- Vice ordförande i Krisledningsnämnden
- Chefläkare
- Fastighetsdirektör

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Kontrollmål 1: Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofledning/ beredskap?

2.1.1. Iakttagelser

Organisatorisk förändring

Sedan granskningen 2018 har det skett en omorganisering; tidigare var beredskapsavdelningen (då enhet) administrativt lokaliserad som en enhet under förvaltningen Lednings- och verksamhetsstöd (LOV). I granskningen påpekades att placeringen kunde ge enheten lägre legitimitet. Vidare innebär den organisatoriska placeringen att enheten var långt ifrån vissa delar av regionens verksamhet, ex. sjukhusen. Därför påtalades att beredskapsenheten kunde tjäna på att vara placerad på en högre strategisk nivå i organisationen.

Numera är beredskapsenheten en avdelning inom stabsförvaltningen, vilket innebär att säkerhets- och beredskapsavdelningen rapporterar till koncernledningen. I intervjuer påpekas fördelarna med omorganiseringen, trots bristande struktur vid förändringen. Av de intervjuade påpekades att arbetet med krisberedskap och katastrofmedicin har blivit mer strategiskt och genomsyrrar organisationen bättre. Vidare har samverkan inom regionen gynnats av omorganiseringen.

Krisledning

Numera finns det fyra krisledningar på olika nivåer.

- Särskild sjukvårdsledning **regional nivå** (SSL-R) (tidigare kallad Regional Katastrofledning, RKL)
- Särskild sjukvårdsledning lokal nivå **Gävle** (SSL-L Gävle) (tidigare benämnd Lokal Katastrofledning, LKL)
- Särskild sjukvårdsledning lokal nivå **Hudiksvall** (SSL-L Hudiksvall) (tidigare benämnd Lokal Katastrofledning, LKL)
- Regional **driftledning** (RDL)

I intervjusvar lyfts att det skett en fördjupning mellan hälso- och sjukvården och krisledningen inom tjänstemannaorganisationen. Detta har delvis skett genom diskussioner med kriskommittéerna på lokal nivå (Gävle och Hudiksvall), framförallt när krisledningsförmåga diskuteras. Den lokala krisledningsförmågan bedöms vara bra, framförallt på regionens sjukhus. Däremot påpekas i intervjuer att krisledningsförmågan på regional och politisk nivå bedöms behöva utveckling.

Det framkommer att Region Gävleborgs nuvarande ledningsplats är undermålig, vilket innebär att krisledningen inte har dugliga lokaler för att bedriva ändamålsenligt krisledningsarbete. Detta ska vara en identifierat och tas upp i risk- och sårbarhetsanalysen som en åtgärds punkt.

Central katastrofkommitté

I tidigare granskning framkom att den Centrala katastrofkommittén (CKK) - samverkansgrupp för hela Region Gävleborgs sjukvård i katastrof frågor för fred och krig - fungerat stötvis under flertalet år. CKK hade därför inte fullgjort centrala uppgifter, såsom att godkänna och revidera planverk. CKK ska nu åter vara i bruk igen och ska enligt *Länsplanen* sammanträda fyra gånger per år, eller vid behov däremellan. Enligt intervjusvar sker sammanträden varannan månad. Ordförande för CKK är regiondirektören, medan beredskapschefen är sammankallande. Vidare deltar bl.a. hälso- och sjukvårdsdirektören, kommunikationsdirektören, smittskyddsläkare, chefsläkare. Kommitténs uppgifter inkluderar exempelvis:

- planering av regionövergripande övningar samt ansvarig för att skapa förutsättningar så att övning och utbildning kan ges till medarbetare.

- godkänna reviderade planverk (ex. *Länsplan, Kriskommunikationsplan, Plan för regional katastrofledning*)
- samverka med räddningsorgan, myndigheter och kommuner

Kriskommunikation

Det finns i dagsläget ingen Kommunikatör i Beredskap (KiB) - en roterande funktion med beredskap dygnets alla timmar. Om en händelse bedöms kräva kriskommunikation kontakter Tjänsteman i Beredskap "Förste kriskommunikatör". Rollen Förste kriskommunikatör är inte en formaliserad beredskap, utan utpekade namngivna personer finns på en larmlista och kontaktas via telefon. Ingen formell beredskap finns. Ersättning sker enligt avtal de gånger Förste kriskommunikatör aktiveras. Det finns en pressavdelning under kontorstider och därefter finns ingen jour för pressfrågor och mediahantering, utan de frågorna besvaras av Förste kommunikator då.

I dagsläget involveras inte kriskommunikation i beslut att gå upp i beredskapsläge. Vidare framkommer att kommunikationsavdelningen ibland erfar en eventuell kris genom media - inte genom interna kommunikationskanaler - samt att kriskommunikation inte alltid informeras om regionen beslutar om beredskapsläge.

Det ska påpekas att i *Länsplanen* menas att regionen har en Kommunikatör i Beredskap som ska finnas tillgänglig dygnets alla timmar året runt. Givet de intervjuer som hållits under granskningen tycks inte regionen i dagsläget vilja införa en sådan funktion.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämnden (KLN) utgörs av regionstyrelsen, vilket i dagsläget innebär tretton ledamöter med lika många ersättare. Det ska dock enligt intervjuer finnas förslag på att minska krisledningsnämndens storlek. För att fatta beslut i KLN krävs kvalificerad majoritet. KLN sammanträder, utöver när beslut att nämnden ska träda i funktion föreligger, enbart inom sin roll som regionstyrelse. Utifrån intervjuer beskrivs tröskeln att kalla in nämnden som hög och förutsätter att händelsen föranleder behov av politiska beslut, vilket är ovanligt. Däremot uppges att nämnden alltid informeras vid större händelser. Vid bränderna sommaren 2018 uppges att ordförande i KLN hölls informerad per telefon, som i sin tur informerade resterande nämnd löpande per mejl. Larm om en händelse kommer i första hand till ordförande i krisledningsnämnden av antingen Tjänsteman i Beredskap, Smittskyddsläkaren/Smittskyddsinstitutet alternativt Regiondirektören.

Det framkommer även att krisledningsnämnden inte har övats i sin roll som nämnd under föregående eller innevarande mandatperiod. Däremot ska det enligt intervjuer genomföras en övning i vilken krisledningsnämnden ska delta i egenskap som nämnd i början på år 2020.

Summering

- Omorganisering av säkerhets- och beredskapsavdelningen
- Återaktiverat Centrala Katastrofkommittén (CKK)
- Ingen Kommunikatör i Beredskap
- Regionen kan hantera kriser lokalt, framförallt på sjukhusen, men den övergripande krisledningen på regional och politisk nivå har förbättringspotential
- Udermålig krisledningsplats

2.1.2. Bedömning

Kontrollmålet bedöms till övervägande del vara uppfyllt.

Den omorganisering som skett i vilket beredskapschefen rapporterar till koncernledningen bedöms vara positiv då säkerhets- och beredskapsfrågorna får mer legitimitet och kan genomsyra organisationen i stort. Vidare ser vi det som positivt att CKK åter är i bruk i och med kommitténs övergripande roll och ansvar för regionens övningsverksamhet (se s.12), dokumentation (s.10) samt dess uppdrag att främja samverkan (s.18). I intervjuer påpekas att den lokala krisledningen är bra, medan den regionala krisledningen, av både tjänstemän och politiker, bedöms ha förbättringspotential.

2.2. Kontrollmål 2: Har regionen en ändamålsenlig dokumentation som är uppdaterad och ger effektiv vägledning?

2.2.1. Iakttagelser

I föregående granskning noterades att samtliga styrande dokument för krisberedskap, med undantag för Risk- och sårbarhetsanalysen, var utdaterade. Det påpekades att detta riskerade att skapa en osäkerhet kring aktuella dokument, rutiner, befogenheter m.m. Bristande dokumentation innebär att kunskapen kring beredskapsrutiner och organisatoriska funktioner riskerar att bli personberoende och därigenom sårbart vid sjukskrivningar eller avslutade anställningar m.m.

Risk- och sårbarhetsanalys

Se sida 14 för granskning och bedömning av Region Gävleborg risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Reglemente och plan för krisledningsnämnden

Regionen har tagit fram ett reglemente för krisledningsnämndens (KLN) arbete under en extraordinär händelse. Denna reglerar bland annat krisledningsnämndens aktiverande, mandat, verksamhet samt upphävande av verksamhet, utbildning och rapportering till regionfullmäktige. Reglementet är under tiden för granskningen inte fastställt, men beräknas enligt intervjusvar bli det inom kort.

Länsplan för katastrofmedicinsk beredskap 2018-2022

Enligt SOSFS 2013:22 ska varje region ta fram en katastrofmedicinsk beredskapsplan, vilken ska ta sin utgångspunkt i RSA:n. Regionen har sedan senaste granskning tagit fram en länsplan för katastrofmedicinsk beredskap som är giltig tom 2020-10-19 (fastställd 2018-09-25). Dokumentet är relativt heltäckande som innehåller information om bl.a. organisationen (ex. CKK, krisledning, kriskommunikation) och ansvarsfördelning, övning och utbildning samt samverkan med externa aktörer. Som tidigare nämnts står det i länsplanen att regionen har en Kommunikatör i Beredskap, trots att detta inte är fallet.

Kriskommunikationsplan

I Region Gävleborgs kriskommunikationsplan framgår inkallning av Förste kriskommunikatör, arbetsuppgifter, kommunikationsstrategi samt samverkansaktörer. Till skillnad från *Länsplanen* finns inte Kommunikatör i Beredskap beskriven utan endast Förste kriskommunikatör, vilket överensstämmer med intervjusvar.

Dokumentet har nyligen fastställts (2019-12-09). I intervjuer framkommer att det skett ett intensivt arbete att ta fram och färdigställa dokumentation efter skogsbränderna 2018, eftersom det dessförinnan saknades handlingsplaner och hanteringsstöd.

Summering

- Dokument som tidigare saknades har nu producerats och inaktuell dokumentation har i flera fall uppdaterats sedan senaste granskning.
- En del dokument kvarstår att fastställa, exempelvis RSA.
- Beskrivningen av Kommunikatör i Beredskap i *Länsplanen* överensstämmer inte med gällande organisation.

2.2.2. Bedömning

Kontrollmålet bedöms till övervägande del vara uppfyllt.

Region Gävleborg har tagit fram och uppdaterat dokument som vid senaste granskningen saknades eller var inaktuella. Det är mycket positivt att dokumenten snart är på plats. I detta arbete är det viktigt att den sista handpåläggningen i form av fastställande och samstämmighet gällande organisation, exempelvis kring beskrivningen av Kommunikatör i beredskap i *Länsplanen*, fångas upp. Därefter återstår ett arbete med att implementera och öva dokumenten för att berörda parter ska vara införstådda i dem. Dokumenten kommer sedan ligga till grund för en robustare organisation och krishantering i Region Gävleborg.

2.3. Kontrollmål 3: Arbetar regionen systematiskt med krisberedskap genom utbildnings- och övningsinsatser?

2.3.1. Iakttagelser

Dokumentation av övningar och utbildningar

I tidigare granskning framkom att Region Gävleborg inte hade en sammanhållen plan för utbildning- och övningsverksamhet, utan detta fanns delvis återgett i länsplanen. Än idag finns det inte en sammanhållen utbildnings- och övningsplan.

Utbildning tjänstemän

Enligt lag ska regionen ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de skall kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. I tidigare granskning framkom att regionen inte genomfört någon systematisk eller regelbunden utbildningsinsats eller övningsverksamhet för regionens beredskapsaktörer under dåvarande mandatperiod.

I denna granskning påpekas det i intervjuer att organisationen bedömts vara för oerfaren för att genomgå övningar. Utifrån detta har det beslutats att statliga medel ska användas för att ge anställda extern utbildning (ex. MSB) för att säkerställa organisationens grundutbildning inom krisberedskap och katastrofmedicin. Därefter menas det att organisationen kommer att övas.

Administrationen kring godkännande och uppföljning av kursdeltagande sker genom beredskapsamordnaren, som även dokumenterar detta. Att ha en person som ansvarar för kursdeltagandet ger en överblick och spårbarhet som är viktig för att ge organisationen en täckande grundutbildning inom området.

I intervjuer framhölls att krisledningsorganisationen kommer att delta på Totalförsvarsövningen 2020 (TFÖ 2020) som leds och samordnas av Försvarsmakten och MSB. TFÖ 2020 är en nationell övning som syftar till att öva och testa beslutskedjor på alla nivåer och hur samhällsaktörer ska samverka med varandra, för att samhällskritiska funktioner ska kunna fortsätta att fungera och Sverige stå emot ett väpnat angrepp. Från Region Gävleborg kommer krisledning, kriskommunikation och krisledningsnämnd att delta.

Övning av krisledningsnämnden och politiken

I reglemente för krisledningsnämnden slås det fast att nämndens förmåga att kunna "lösa sina uppgifter vid en extraordinär händelse ska upprätthållas genom fortlöpande information, utbildning och övning". Vidare framgår att regionstyrelsens ordförande - tillika ordförande i krisledningsnämnden - är ansvarig för att övning av nämnden genomförs en gång per år.

I intervjuer framkommer dock att KLN inte har genomgått någon övning under föregående mandatperiod (2014-2018) eller under innevarande mandatperiod. Däremot framhålls att en övning ska vara planerad för att genomföras i början på 2020. Det är av betydelse att KLN utbildas och övas i sitt uppdrag. Vidare nämndes under intervjuer att koncernledningen ska ha genomgått ett utbildningspass i slutet på november 2019.

Summering

- Saknas dokumenterad övningsplan
- Satsning på utbildning av tjänstemän
- Det finns en övergripande och heltäckande syn på övnings- och utbildningsnivå inom regionen.
- KLN har ej genomgått utbildning än. Under 2020 kommer det att genomföras flertalet övningar.

2.3.2. Bedömning

Kontrollmål bedöms i begränsad utsträckning vara uppfyllt.

Sedan föregående granskning har det skett förbättringar gällande främst utbildning av personal. Det bedöms som positivt att statliga medel har använts för att höja kompetensen bland berörda parter i regionen. Vidare bedöms det som positivt att utbildningsinsatserna dokumenteras av en ansvarig. Däremot saknas det i regionen fortfarande en tydlig utbildnings- och övningsplan, vilket skulle skapa systematik och regelbundenhet för att långsiktigt höja regionens kompetens inom området.

2.4. Kontrollmål 4: Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB riktlinjer och är dokumentet känt i organisationen?

2.4.1. Iakttagelser

I tidigare granskning framkom att arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) var eftersatt, dokumentet var inte implementerat eller känt i regionen, vilket medfört att RSA:n förlorat i styrka. Därför rekommenderades regionen att involvera organisationen i framtagande av kommande (denna) mandatperiods RSA.

Risk- och sårbarhetsanalys 2018

Under tiden för denna granskning har innevarande RSA genomförts med hjälp av externa konsulter och har rapporterats till MSB, Socialstyrelsen samt Länsstyrelsen. Enligt intervjusvar genomfördes arbetsmöten med 60 personer i syfte att ta fram underlag till RSA:n. Arbetsmötena upplevdes som givande då deltagarna var aktiva och visade intresse, vilket anses vara en skillnad från föregående RSA.

I föregående granskning framkom en diskrepans mellan RSA och verkligheten gällande främst organisationsbeskrivningen. I denna RSA är detta åtgärdat och den nya beredskapsavdelningen är beskriven så som tidigare nämnt under kapitel om organisation.

I intervjusvar framkommer att innevarande RSA inte är känd i organisationen - utöver de som deltog vid arbetsmötena. Detta beror delvis på att analysen formellt beslutats om nyligen. Detta påvisar att ett vidare arbete att implementera denna i organisationen kvarstår.

Summering

- I framtagandet av innevarande RSA involverades flera funktioner
- RSA överensstämmer med beskriven organisation
- Kännedomen om dokumentet är låg

2.4.2. Bedömning

Kontrollmålet bedöms till övervägande del vara uppfyllt.

Utifrån intervjusvar och den publika delen som delats med oss i granskningen har det skett en förbättring gällande risk- och sårbarhetsanalysen. Detta gäller framförallt att analysen är täckande och bl.a. att organisationen överensstämmer med verkligheten, vilket inte var fallet med föregående RSA. Trots att flertalet funktioner och personer involverades i framtagandet av dokumentet bedöms kännedomen om RSA:n i organisationen vara låg.

2.5. Kontrollmål 5: Vidtas åtgärder för att säkerställa sjukhusens (inkl. krigssjukhusets) drift i olika försörjningssystem för att stärka robusthet, framförallt inom vattenförsörjning?

2.5.1. Iakttagelser

Tidigare iakttagelser

Vid tidpunkten för föregående granskning konstaterades att regionen saknade en plan för att säkerställa sjukhusens robusthet gällande vattenförsörjning.

Elförsörjningen vid sjukhusen bedömdes i dåvarande RSA vara god och i enlighet med MSBs rekommendationer. Elförsörjningen för krigssjukhuset hade dock inte testats på flera år bl.a. på grund av bedömd skaderisk på omkringliggande utrustning.

Intervjusvar pekar på bristande kontinuitetshantering och återkommande telefoniproblem.

Nuvarande iakttagelser (dokumentation)

Vi konstaterar att den uppdaterade "Länsplanen för katastrofmedicinsk beredskap 2018-2020" stipulerar att Socialstyrelsens riktlinjer i "Det robusta sjukhuset" (2008) ska följas. Vidare framgår att tekniska försörjningsplaner avseende el, värme, vatten, tele och IT ska finnas.

En sådan teknisk försörjningsplan ska enligt säkerhetschefen finnas tillsammans med en bilaga som stipulerar försörjningstid samt rangordnar system och verksamheter enligt prioriteringsordning.

I samband med ombyggnationen av sjukhusområdet "Framtidsbygget" pågår ett arbete med att se över robusthet i alla dimensioner. Eftersom åtgärderna är kostnadsdrivande pågår ett bedömningsarbete för att säkerställa robusthet på lämplig nivå för varje avdelning och funktion på sjukhuset, istället för att ha högsta robusthet i alla delar. En riktlinje kring detta "Riktlinje Funktionssäkerhet och robusthet" är för närvarande på remiss, men ej fastställd.

Nuvarande iakttagelser (organisation)

För att säkerställa drift i händelse av en störning har en ny grupp, Regional Driftledning (RDL) inrättats. I RDL ingår alla delar av driftsorganisationen (fastighet, logistik och service, samt IT).

Vidare berör tre av fem identifierade scenarier i regionens RSA avbrott i leverans av försörjning av någon av de ovan uppräknade funktionerna, vilket innebär att regionen har sjukvårdens robusthet i fokus i sitt riskarbete.

Nuvarande iakttagelser (drift och funktion)

Arbetet beskrivs som pågående. Översyn av vattenförsörjning med flera olika vattentäkter pågår (sjukhuset har fortfarande två ledningar in, vilka utgår från samma stamledning i gatan), liksom en översyn av reservkraft. Redundansen beträffande andningsluft och gaser beskrivs som låg, då dess försörjning är helt beroende av att strömtillförseln fungerar. Fastighet har god kännedom om vilken redundans som finns, men i flera fall beskrivs redundansen som relativt låg, och avtal kring leveransförsäkringen är inte i alla delar tecknade med alla kritiska leverantörer.

Avseende frågan om Gävle sjukhus status som s.k. krigssjukhus har förhandlingar med MSB resulterat i att avtalet sagts upp och att kravet på Gävle sjukhus enligt tidigare föreskrifter inte längre är tillämpliga. Den tekniska försörjningen (inkl vatten samt övrig ev redundans) ska ses över/moderniseras inom ramen för byggprogrammet Framtidsbygget. Fastighetsavdelningen har levererat tekniska riktlinjer, men i nuläget vet organisationen inte vilken nivå byggprogrammet kommer att ligga på avseende redundans.

Avseende funktion kommer fokus att ligga på effektiva och fungerande traumaflöden med olika funktionsytor där sjukhuset på kort tid kan ställa om till fullskalig traumavård. Det pågår förhandlingar kring Försvarmaktens förväntningar på Gävle sjukhus där olika funktionsscenarier för närvarande beaktas, med bl.a. lösningarna från Kalix och Linköping i åtanke.

Tidigare telefoniavbrott och -störningar beskrevs som åtgärdade.

Summering

- Länsplan för katastrofmedicinsk beredskap uppdaterad.
- Robusthet i sjukhusens drift prioriterat område i risk- och sårbarhetsanalysen.
- Ny organisation för att säkerställa drift (RDL) är på plats.
- Frågorna kring robusthet utgör viktiga inslag i Framtidsbygget, men arbetet har inte gått i mål ännu.
- Gävle sjukhus har inte längre status som krigssjukhus.

2.5.2. Bedömning

Kontrollmålet bedöms till övervägande del vara uppfyllt

Regionen vidtar åtgärder för att säkerställa sjukhusens drift i olika försörjningssystem. Byggprojektet "Framtidsbygget" innebär ett stort ekonomiskt åtagande för regionen och är ett projekt som pågår under lång tid. Robusthetsfrågorna är i högsta grad på agendan, men arbetet har inte nått i mål än. Utöver det som omfattas av den uppdaterade Länsplanen finns det en teknisk försörjningsplan som dokumenterar gränsvärden och indikatorer på driftssäkerhet som sjukhusdriften ska kunna säkerställa i olika försörjningsdimensioner.

2.6. Kontrollmål 6: Arbetar regionen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?

2.6.1. Iakttagelser

Intern samverkan

CKK har som uppgift att möjliggöra samverkan och samordning för hela länets sjukvård i katastrof frågor samt för den länsgemensamma katastrofplaneringen. Detta är en av anledningarna till att den interna samverkan har stärkts. Vidare påpekas i intervjuer att säkerhets- och beredskapsavdelningen har fördjupat arbetet mot sjukvården de senaste åren samt att förtroendet sinsemellan har stärkts.

Under intervjuer framkom att säkerhets- och beredskapsavdelningen har mycket lite kontakt med politiken till vardags, men att under händelser så fungerar samverkan, som vid skogsbränderna 2018. För samverkan gällande kommunikation menas att kriskommunikation - så som beskrivits tidigare - inte involveras i arbetet.

Extern samverkan

I tidigare granskning framkom att den samverkan som skedde mellan regionen och Länsstyrelsen initierades av den sistnämnde och att regionens initiativ till samverkan uteblivit. Regionen var med i flertalet samverkansnätverk, men deltog sällan. Detta har nu ändrats enligt intervjuer. Som exempel finns nu Regional samordningsfunktion (RSF) som syftar till att främja planering i samverkan mellan de lokala och regionala aktörerna inom räddningstjänst, sjukvård, polis och kustbevakning. Utöver detta finns det även ett Samhällsrådet, ett samverkans- och samordningsforum kring brottsförebyggande och krisberedskapsfrågor, samt Regionala rådet som har en strategisk roll med fokus att stärka beredskapen för samhällsstörningar. Regionala rådet lyder under samhällsrådet och ska ha regelbundna avstämningar till detta. I båda råden ingår representanter från bl.a. Länsstyrelsen, Polismyndigheten, Militärregion mitt och kommuners beredskapsamordnare.

I utvärderingen av skogsbränderna 2018 identifierades och bedömdes samverkan med länsstyrelsen ha förbättringspotential. I intervjuer nämndes att regionen och länsstyrelsen till en början inte arbetade tillsammans, utan att samverkan snarare skedde senare i hanteringen. Detta ska enligt intervjuer ha identifierats av båda aktörerna och det ska ha hållits utvärderingsmöten tillsammans för att utveckla samverkan.

Summering

- Den interna samverkan har stärkts sedan senaste granskningen med bl.a. en Regional samordningsfunktion (RSF).

- Omorganiseringen möjliggör att säkerhets- och beredskapsfrågor lyfts till koncernledningen, vilket gynnar samverkan.
- Samverkan mellan tjänstemän och politiken fungerar under händelser, men till vardags saknas kontakt dem emellan.
- Samverkan mellan säkerhetsavdelningen och kriskommunikation saknas vid händelse av kris.
- I utvärderingen av skogbränderna 2018 har samverkan med länsstyrelsen bedömts ha förbättringspotential.

2.6.2. *Bedömning*

Kontrollmålet bedöms till övervägande del vara uppfyllt

Samverkan - både intern som extern - har utvecklats sedan senaste granskningen. Samverkan har gynnats av omorganiseringen, eftersom säkerhets- och beredskapsfrågor kan genomsyra regionens arbete och kontaktpunkter stärkas. Vidare deltar regionen numera aktivt i flertalet regionala samverkansnätverk, vilket bedöms vara positivt. Däremot har samverkan med länsstyrelsen identifierats ha förbättringspotential.

3. Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Säkerställ att de nya och uppdaterade dokumenten färdigställs och implementeras i organisationen.
- Utred möjligheterna att införa en Kommunikatör i Beredskap samt att *Länsplanen* harmonierar med gällande organisation.
- Säkerställ kännedom om RSA:n i organisationen.
- Säkerställ att kriskommunikation involveras i arbetet med samverkan.
- Dokumentera en övningsplan, och säkerställ att regelbundna övningar genomförs samt att en stor del av organisationen involveras.
- Utbilda och öva krisledningsnämnden.
- Se över krisledningsplatsen och säkerställ att denna är ändamålsenlig.

2020-01-27

Karin Magnusson
Uppdragsledare

Linus Owman
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Gävleborgs förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.